

Sex og Politikk

Foreningen for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter

SEX & POLITIKK
Foreningen for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter

A Member Association of
IPPF International
Planned Parenthood
Federation
European Network

[ÅRSMELDING 2012]

Org nr. 990 630 828 - Trondheimsveien 2B – 0506 Oslo - + 47 22 11 55 13

Innledning

2012 ble et år som i aktivitetsnivå etterfulgte foreningens toppår 2010 og 2011. Sex og Politikk gjennomførte Uke Sex kampanjen med stor suksess, i tillegg til at vi tok utfordringen med å produsere eget temamateriale til 2013; *Mine og dine grenser*. Foreningen arrangerte også flere informasjonsseminar i 2012, blant annet med støtte fra Norad (se side 19).

Internasjonalt preges SRHR-agendaen av utarbeidelsen av en ny global dagsorden for internasjonal utviklingspolitikk som skal erstatte FNs Tusenårsmål etter 2015. Sex og Politikk engasjerer seg særlig i spørsmål knyttet til Tusenårsmålene 3, 5 og 6 som henholdsvis omhandler likestilling, mødredødelighet og universell tilgang til reproduktiv helse og bekjempelse av hiv/aids. Gjennom vårt medlemskap i IPPF forplikter vi oss til å arbeide i samsvar med IPPFs strategiske plan, hvor de såkalte fem A'ene er i fokus: Access, Advocacy, hiv/Aids, Adolescents og Abortion.

2012 året hvor Sex og Politikk for alvor rettet seg mot ungdom:

Uke Sex har ungdom (adolescents) som målgruppe, og i tillegg rettet vi for alvor blikket på ungdom i et internasjonalt perspektiv. Sammen med CARE arrangerte vi et seminar på Stortinget for ungdomspolitikere, samt en påfølgende debatt med ungdomspolitikere og Gry Larsen fra Utenriksdepartementet (se side 16). Vi var også i 2012, som noen somre tidligere, til stede på ungdomspartiets sommerleir (side 20). Foreningen ble i 2012 medlem av LNUs ungdomsnettverk på hiv/aids (side 10). Anja Sletten deltok på FNs kommisjon for befolkning og utvikling, hvor tema var ungdom (side 18), og Anneli Rønnes deltok på ICPD+20 Bali Global Youth Forum (side 21).

Vårt politiske påvirkningsarbeid (advocacy) er vår viktigste aktivitet. Vi arbeider for å bevare, beskytte, utvikle og styrke menneskers tilgang til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter – både i Norge og internasjonalt. For å oppnå dette, er allianser med andre organisasjoner, institusjoner, politiske partier og enkeltindivider med samme målsetning viktig. En del av vår arbeidsoppgave er derfor å holde oss oppdaterte på hva som rører seg, videreformidle informasjon til og samarbeide med en rekke forskjellige aktører. Stortingets uformelle, tverrpolitiske nettverk for SRHR er viktig i dette arbeidet. Vi har også gode relasjoner til våre søsterorganisasjoner i Norden og andre europeiske land, og inngår blant annet i konsortiumet Countdown 2015 Europe, som gir oss stort tilfang av informasjon om politiske spørsmål knyttet til SRHR i Europa. Det er fortsatt en utfordring å nyttiggjøre seg og videreformidle informasjonen vi får. Nasjonalt er SRHR-nettverket og LNUs ungdomsnettverk for hiv/aids to viktige arenaer for oss. Nettverk som disse utgjør en møteplass for personer fra sivilt samfunn, myndighetene og academia – i tillegg er nettverkene åpne for personer uten tilknytning til noen av de nevnte feltene. Det politiske arbeidet i feltet likestilling og seksuelle rettigheter utgjør vår nisje i landskapet av frivillige organisasjoner i Norge.

Solveig Hokstad, daglig leder

Innhold

Om oss	4
Organisatorisk	4
Samarbeidspartnere og donorer	7
Nettverk	9
Medlemmer	10
Et blick på 2012	11
Politikk	11
Aktiviteter 2012.....	13
International Planned Parenthood Federation (IPPF).....	21

Sex og Politikk's Anja Sletten holder innlegg på vegne av FOKUS på FNs kommisjon for befolkning og utvikling

Om oss

Sex og Politikk – foreningen for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter – er en ideell, frittstående og ikke-kommersiell medlemsorganisasjon. Foreningen er medlem av International Planned Parenthood Federation (IPPF). Sex og Politikk har adresse i Oslo.

Sex og Politikk arbeider for å fremme seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR). Vi vil at alle mennesker skal gis tilgang til helsetjenester og rettigheter uavhengig av deres kjønn, økonomiske, sosiale og geografiske posisjon. Foreningen arbeider for tilgang til kunnskap om seksualitet, seksuelle rettigheter og prevensjon med spesielt fokus på ungdom og grupper som er spesielt sårbare, og skal gjennom informasjon, støtte og tjenester ivareta personer og miljøer som har behov som ikke er ivaretatt. Vårt formål er å bevare og beskytte de rettighetene vi har, og kjempe for å utvikle og styrke seksuelle og reproduktive rettigheter både nasjonalt og internasjonalt.

Sex og Politikk opererer uavhengig av livssyn og politiske partier, og består av tilsluttede foreninger, organisasjoner, institusjoner og enkeltmedlemmer.

Organisatorisk

Ansatte

Daglig leder: Solveig Hokstad

Rådgiver SRHR: Anja Sletten

Kampanjeleder Uke Sex: Gry Stordahl

Organisasjons-, informasjons- og programsekretær: Anneli Rønes

Rådgiver kjønn og likestilling: Sara Rydland Nærum

Årsmøter

Det ble i 2012 avholdt et ordinært og et ekstraordinært årsmøte. Et ekstraordinært årsmøte 26. september 2012 ble avholdt for å få gjennomført valg av nytt styre.

Styret

Styret frem til 26. september (2011 – 2012) var følgende:

Styreleder: Ragnhild Therese Nordvik (SAIH)

Nestleder: Tore Holte Follestad (Sex og Samfunn)

Styremedlemmer: Tone Maria Hansen, Arnfinn Helleve, Hanne-Lotte Moen, Annike Totlandsdal.

Varamedlemmer: Egil Veland (MSO) og Johanne Sundby.

Styret for 2012 - 2013 er følgende:

Styreleder: Lotte Hernæs

Nestleder: Tore Holte Follestad (Sex og Samfunn)

Styremedlemmer: Tone Maria Hansen, Arnfinn Helleve, Hanne-Lotte Moen, Johannes Rindal, Line Halvorsrud (Skeiv ungdom).

Varamedlemmer: Ragnhild Therese Nordvik (SAIH) og Johanne Sundby.

I 2012 ble det avholdt 5 styremøter, hvorav 3 etter ekstraordinært årsmøte. I tillegg ble det avholdt 4 arbeidsutvalgsmøter frem til ekstraordinært årsmøte.

Utredning av en mulig fusjon med Sex og Samfunn, senter for ung seksualitet

Frem til årsskiftet bestod fusjonsgruppemedlemmer fra Sex og Politikk av daglig leder Solveig Hokstad og Gry Stordahl. Fra desember 2012 består fusjonsgruppemedlemmer fra Sex og Politikk av styreleder Lotte Hernæs og styremedlem Johannes Rindal.

Egne dokumenter om fusjonsarbeidet er utarbeidet og er ikke vedlagt denne årsrapporten.

Sex og Politikk som medlemsorganisasjon av International Planned Parenthood Federation.

I 2012 startet IPPF sin andre runde med akkreditering av Sex og Politikk, første gang var i 2008/2009. Akkrediteringen er et ledd i å sikre at hele IPPF føderasjonen holder en høy standard for styring og politikk, er demokratisk, garantert korrupsjonsfri og holder høy etisk standard i alt de gjør.

Arbeidsmiljø, likestilling og diskriminering

Arbeidsmiljøet anses som godt. Totalt sykefravær siste år gikk betydelig ned, dette med bakgrunn i at 2011 var et år der ansatte var rammet av alvorlig sykdom. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Kontorsituasjonen på loftet hos Sex og Samfunn ble også i 2012 en utfordring, sekretariatet på 5 disponerer 2 små kontorer og en kjøkkenkrok med åpen stueløsning. Internasjonal avdeling sitter i kjøkkenkroken, og investering i ørepropper har vært en nødvendighet. Av forbedringer kan nevnes montering av et utluftingsanlegg som sørger for at luften sirkulerer bedre, og innkjøp av flere lamper. De ansatte er dessverre fortsatt plaget med støy, dårlig lys, lukt og forstyrrelser av annen art, og vi håper at vi snart kan tilby en bedre løsning.

Sex og Politikk har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kjønnene, og har innarbeidet en politikk som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Av selskapets 5 ansatte er 5 kvinner¹. Selskapets styre består av 3 menn og 4 kvinner, samt 2 kvinnelige varamedlemmer. Vi arbeider aktivt for å forhindre diskriminering som følge av seksualitet, kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, nasjonal opprinnelse, hudfarge, politisk tilhørighet, seksuell orientering, sivil- og sosial status og/eller alder, dette er nedfelt i foreningens formål og vedtekter.

---

¹ Dette fordi man valgte å ta vare på og tilby de som allerede var tilknyttet organisasjonen profesjonelt, da mannlig medarbeider valgte å slutte. I ansettelsespolitisk dokument settes det krav til kjønnsulikhet bl.a.

Personalpolitisk har det blitt nedlagt mange ressurser høsten 2012. Sex og Politikk har nå etiske retningslinjer for arbeidet, ansettelsespolitisk dokument, egen personalthåndbok, i tillegg til oppdatert hiv/aidspersonalpolitiske retningslinjer. Vi har også en oppdatert plan for hvordan håndtere kriser. Vi er i slutfasen med utarbeidelsen av stillingsinstrukser og nye arbeidskontrakter og dette arbeidet vil avsluttes innen utgangen av første halvår 2013. Foreningen er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Virke.

Ytre miljø

Foreningen har ingen virkning på det ytre miljø.

Regnskap

Arbeidet med regnskap i samarbeid med Ecos, har fortsatt i 2012, og man kan se en forbedring av rutiner og muligheter for bedre regnskapsoppfølging. Det gjenstår fortsatt utfordringer som man sannsynligvis ikke kan slippe unna. Med et stort antall prosjekter, som alle har sine egne krav om rapportering, herunder regnskapsføring, er dette arbeidet svært ressurskrevende.

Fortsatt drift

Styret mener det er riktig å legge forutsetningen for fortsatt drift av foreningen til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av "Sex og Politikk" eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Foreningen er medlem av FOKUS - forum for kvinner og utvikling og Frivillighet Norge

Samarbeidspartnere og donorer

Våre viktigste samarbeidspartnere i året som har gått har vært International Planned Parenthood Federation (IPPF), Helsedirektoratet, Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Norad, Utenriksdepartementet, FNs Befolkningsfond (UNFPA), Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål (FOKUS), FN-sambandet, Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH), Skeiv Ungdom, Kriminalitetsforebyggende råd, International Aids Vaccine Initiative (IAVI) og International Partnership for Microbicides (IPM) og Sex og Samfund i Danmark. Vi har også hatt et nært og godt samarbeid om både nordiske og videre internasjonale SRHR-utfordringer, med våre øvrige nordiske søsterorganisasjoner: RFSU i Sverige og Väestöliitto i Finland. I tillegg har vi videreutviklet kontakt og samarbeid med andre europeiske organisasjoner spesielt innenfor IPPF-paraplyen.

Vi vil særlig rette en stor takk til Sex og Samfund, senter for ung seksualitet, for et godt naboskap og samarbeid.

I forbindelse med våre informasjonsprosjekt har vi samarbeidet med en rekke andre organisasjoner og aktører; CARE, tidsskriftet Reproductive Health Matters, Population and Sustainability Network, PHE Ethiopia og HivNorge, for å nevne noen. Samarbeidet med en rekke individer har også vært av stor betydning i 2012. Sex og Politikk har flere donorer og prosjekter som i varierende grad styrer vårt arbeid. Flere av dem oppgir spesifikke handlinger og målsetninger knyttet til sin kontrakt og i arbeidsplanen, og samtlige har krav om rapportering og budsjettstyring. Siden vi har en rekke samarbeidspartnere, fører dette til at en god del av vår arbeidstid går med til å rapportere til donorer om gjennomførte oppgaver. Følgende instanser har blitt rapportert til i 2012: Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Hewlett Foundation, UNFPA, Countdown 2015, FOKUS, UD, Norad, IPM og IAVI.

Under følger en kort presentasjon av noen av våre viktigste donorer og samarbeidspartnere:

Hewlett Foundation

Hewlett Foundation sitt "Population Programme" har to mål: det ene er å fremme reproduktiv helse på et individuelt nivå, det andre er å bidra til stabil befolkningsvekst globalt for å promotere en sunn sosial og økonomisk situasjon, og en bærekraftig utvikling som ivaretar miljøet. Den overordnede målsetningen med Hewletts støtte til Sex og Politikk, er å ivareta politiske støtte til SRHR og befolkningstematikk. Støtten fra Hewlett gir oss mulighet til å drive politisk påvirkningsarbeid i praksis, samt dekke kostnader knyttet til det å drive en organisasjon og kommunisere.

FNs Befolkningsfond (UNFPA)

UNFPA er en internasjonal bistandsinstitusjon som arbeider for individets rett og like muligheter til å oppnå god helse. UNFPA arbeider særlig med reproduktiv helse, likestilling og strategier knyttet til befolkningsvekst og utvikling. I 2012 var UNFPA både en viktig donor og en samarbeidspartner som vi videreutviklet et godt forhold til, særlig i forbindelse med

morsdagsarrangementet som ble planlagt høsten 2011 og avviklet i februar og mai 2012.² UNFPAs nordiske kontor har vært og er en viktig samarbeidspartner som både er lærerike, inspirerende og hjelpsomme i Sex og Politikk arbeid.

UNFPA utgir hvert år rapporten State of World Population, som i 2012 hadde overskriften *By Choice, Not by Chance, Family Planning, Human Rights and Development*.³ Sex og Politikk var så heldige at vi ble utfordret til å holde kommentartalen under lanseringsmøtet i regi av FN-sambandet. Med god hjelp av sekretariatet, holdt daglig leder talen i selskap med utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås og Berit Austveg, foran et engasjert publikum.

Countdown 2015 Europe

Sex og Politikk har siden 2008 deltatt i og dermed mottatt donormidler i advocacyarbeidet: "Europe Champions - Reproductive Health Worldwide: Tackling the Supply Challenge". Arbeidet har fokus på Supplies.⁴ Sex og Politikk har i første delen av året jobbet med "supplies" utfordringene på flere områder, blant annet ved å forsøke å spore hvor mye penger Norge bruker til RH Supplies gjennom ulike budsjetter (Utenriksdepartementet, støtte til ulike organisasjoner og bilaterale og multilaterale ordninger).

International Aids Vaccine Initiative (IAVI)

IAVI er en av våre mindre samarbeidspartnere. Vårt samarbeid går ut på å bidra til at informasjon om IAVI og deres forskning og forsøk på å utvikle en aidsvaksine, adresseres i Norge. Informasjon om IAVI inngikk blant annet i vår aktivitet under Verdens aidsdag, inkludert HivNorges Verdens aidsdagkonferanse.

International Partnership for Microbicides (IPM)

IPM driver forskning og utvikling av prevensjonsteknologien microbicides. Prevensjonsmiddelet er ment å beskytte mot hiv, men det forskes også på et kombinasjonspreventiv mot både graviditet og hiv. IPMs microbicides utvikles i form av gele, krem eller en ring for vaginalt bruk. Vårt samarbeid går ut på å bidra til at informasjon om IPM og deres forskning og forsøk på å utvikle et eget prevensjonsmiddel mot hiv for kvinner, adresseres i Norge. Informasjon om IPM inngikk blant annet i vår aktivitet under Verdens aidsdag, inkludert HivNorges Verdens aidsdagkonferanse.

FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål

Gjennom sitt medlemskap i FOKUS har Sex og Politikk deltatt på representantskapsmøter, og andre møter knyttet til strategiutvikling hos FOKUS. Anja Sletten sitter fortsatt i fagutvalget hos som arbeider med SRHR, ledet av Sissel Thorsdalen. I utvalget arbeider man blant annet med FOKUS sine programmer og strategi.

---

² Se side 16

³ State of World Population kan leses her: <http://www.unfpa.org/swp>

⁴ Tilgang på RH Supplies; prevensjonsmidler, kondomer, medisiner, utstyr til trygge fødsler/aborter.

Nettverk

Sex og Politikk er med i flere nettverk, og under følger en beskrivelse av noen av disse:

Stortingets uformelle, tverrpolitiske nettverk for SRHR

Sex og Politikk fungerer som sekretariatet for Stortingets uformelle, tverrpolitiske nettverket for SRHR (APPG – all party parliamentarian group). Vi henvender oss til medlemmer av dette nettverket når vi får besøk av gjester de kan ha interesse av å møte, når vi arrangerer seminarer og debatter, når vi ønsker å løfte politiske saker (for eksempel i media) og når vi inviterer til studieturer og lignende. For eksempel ble debattinnlegget «Kvinneres rettigheter er truet» publisert i Aftenposten på Verdens befolkningsdag 11. juli 2012. Avsendere var parlamentarikere fra APPGer på SRHR fra både Norge, Danmark, Sverige og Finland.⁵

SRHR-nettverket

Sex og Politikk er en av medlemsorganisasjonene som sitter i kjernegruppa til SRHR-nettverket (representert ved Anja Sletten). De andre organisasjonene er CARE, FOKUS, Amnesty International og SAIH. Kjernegruppa har hatt en rekke møter i løpet av 2012. Det har også vært flere allmøter. I vinter jobbet nettverket, og særlig kjernegruppa, med Stortingsmeldingen om global helse som kom ut i februar. Det endte med et felles høringsinnspill, signert av oss, Redd Barna, CARE, FOKUS, Amnesty International, Kvinnefronten og Kirkens Nødhjelp. SRHR-nettverket utgjør et viktig samlingspunkt for å utrede felles innspill til ulike prosesser, informasjonsutveksling og arbeidsdeling og er en prioritert arena for Sex og Politikk.

LNUs ungdomsnettverk på hiv og aids

I 2012 ble Sex og Politikk med i LNUs ungdomsnettverk på hiv og aids. Dette nettverket ble startet av Norad fordi Anette Remme, gjennom LNU, er norsk ungdomsdelegat i Point 7-gruppen i Det globale fondet for bekjempelse av hiv, tuberkulose og malaria (GFATM), og er ment å fungere som en referansegruppe for Anettes arbeid inn i fondet.

Naresh Sugandrian fra LNUs styre er koordinator for nettverket, og andre medlemmer inkluderer representanter fra SAIH, Skeiv Ungdom, Medisinstudentene, Røde Kors Ungdom, LLH Oslo og Akershus, Changemaker og Primærmedisinsk verksted. Anneli Rønnes sitter i dette nettverket for Sex og Politikk, og er også ungdomsnettverkets representant/kontaktperson i SRHR-nettverket. Ungdomsnettverket vil i 2013 blant annet arrangere et hivkriminaliseringsseminar for å sette fokus på hivlovgivning i Norden, i tillegg til at nettverket vil være koordinator årets Verdens aidsdag, sammen med foreningen Nye Pluss.

---

⁵ Debattinnlegget kan leses her: <http://www.aftenposten.no/meninger/Kvinneres-rettigheter-er-truet-6940428.html#.UV1Mulf7AqI>

LNUs ungdomsnettverk (f.v): Magnhild - SAIH, Anneli - Sex og Politikk, Charlott - Røde Kors Ungdom, Hans - LLH OA, Åshild - Skeiv Ungdom

Nordisk nettverk for bedre seksualundervisning

Uke Sex har siden 2011 vært med i et nordisk nettverk for bedre seksualundervisning. Nettverket består av en representant fra Sex & Samfund i Danmark, RFSU i Sverige, Väestöliitto og Finske Folkehelsan i Finland. Nettverket møtes 1-2 ganger årlig, for utveksling av erfaringer og gode undervisningsmodeller for seksualundervisning, så vel som utfordringer både politisk og økonomisk.

Norsk nettverk for bedre seksualundervisning

Sex og Politikk sitter også i et norsk nettverk for bedre seksualundervisning, hvor andre medlemmer er Sex og Samfunn, senter for ung seksualitet, Pedagogisk sexologisk fagforum, MSO Oslo, Skeiv Ungdom, Landsgruppen av helsesøstre NSF, Ønskebarn, Helsestasjon for LHBT-ungdom og Rosa Kompetanse Skole (LLH).

Medlemmer

Antall medlemmer var i 2012 økende, etter et nedgangsår i 2011. Ved årets slutt hadde vi 64 betalende enkeltmedlemmer, 16 organisasjoner, 2 æresmedlemmer og 1 pensjonist.

Vi opplever at det er vanskelig å verve nye medlemmer. I løpet av et år møter vi mange som er enige med oss i sak og som støtter oss og oppmuntrer oss, men avstanden derfra til at de melder seg som medlem er merkverdig lang. Vi vet at dette er en generell tendens for forenings- og organisasjonslivet i Norge, men det er likevel svært alvorlig for organisasjoner som Sex og Politikk som trenger både engasjerte medlemmer og støtte-medlemmer for utvikling av forbedret SRHR-politikk og for demokratiet i foreningen.

Et blikk på 2012

2012 ble, som i 2011, et år preget av høy aktivitet. Foreningen har i hele 2012 hatt 5 fulltidsansatte, 2 i kampanjen Uke Sex, og 3 i politisk og administrativ avdeling.

Arbeidet med å identifisere og søke om støtte fra relevante donorer og prosjekter fortsatte i 2012. Mangel på kjerne- eller driftsstøtte medfører en svært usikker finansiell situasjon, og er årsak til at organisasjonen ikke alltid er i stand å gi de ansatte den forutsigbarheten de ønsker – både når det gjelder ansettelsesforhold og arbeidsoppgaver. Denne situasjonen kan være utfordrende for de ansatte i sekretariatet, og 2012 var et vanskelig år i så måte. Uke Sex, som med stor suksess nådde ut til over 42 000 elever i 2012, havnet i klemma på grunn av uroen i BLD⁶ og flere av søknadene om støtte til kampanjen ble liggende ubehandlet i ulike departementer. De ansatte fikk erfare både varsel om permittering og til slutt oppsigelse, før det endelig løste seg nærmere sommeren. Uke Sex opplevde å motta støtte både fra Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet via Utdanningsdirektoratet og fra Helsedirektoratet, og vi kunne fortsette vårt arbeid for bedre seksualundervisning for barn og unge i Norge!

I 2012 søkte vi for første gang om midler fra Momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner, og vi fikk tilbakeført kr 149 416 fra staten. Dette er kjærkomne inntekter i en ellers stram økonomi.

Politikk

Sex og Politikk ønsker å berømme den norske regjeringen for sin innsats for SRHR internasjonalt i 2012, og foreningen har fått støtte for flere av våre prioriterte områder, som økt støtte til familieplanlegging og økt fokus på ungdom. I tillegg fikk man på plass en sterk resolusjon om ungdom under FNs kommisjon for befolkning og utvikling (CPD).⁷ Mobiliseringen av den progressive delen av internasjonalt sivilsamfunn i forkant av og under kommisjonen var en av flere medvirkende årsaker til at man fikk på plass en sterk resolusjon.

Under det såkalte London Family Planning Summit, initiert av Melinda Gates og avholdt i London i juli 2012, lovet vår nye utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås at Norge skal bidra med 150 nye millioner i året frem til 2020 til familieplanlegging. Ifølge ham selv og Utenriksdepartementet vil dette bety en dobling av midlene til familieplanlegging. Sex og Politikk har lenge arbeidet for at Norge skal øke sine tilskudd til familieplanlegging og reproduktiv helse – blant annet gjennom vårt samarbeid i konsortiumet Countdown 2015 Europe. Utviklingsministerens lovnad var dermed svært kjærkommen, sett med våre øyne.

Da statsbudsjettet ble lagt frem i oktober, ble det annonsert at støtten til helse økes med 650 millioner kroner. I tillegg til den nevnte økningen i støtte til familieplanlegging ble det annonsert at Norge øker støtten til UNFPA (FNs befolkningsfond). Økningen går til UNFPAs

---

⁶ "Lysbakkensaken" i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

⁷ Resolusjonen kan leses her:

http://www.un.org/esa/population/cpd/cpd2012/Agenda%20item%208/Decisions%20and%20resolution/Resolution%202012_1_Adolescents%20and%20Youth.pdf

mødrehelsefond og til kjernestøtte. Det var også svært gledelig at øremerkingen til kvinner og klima ble fjernet fra «kvinnebevilgningen» som følger handlingsplanen om kvinners rettigheter og likestilling (på omtrent 300 millioner kroner). I stedet skal arbeidet med kvinner og klima tas av «klimabudsjettet». Sex og Politikk ønsker å berømme FOKUS for en iherdig innsats for å få igjennom denne endringen.

Utenriksdepartementet kalte høsten 2012 inn til et møte mellom sivilt samfunn og statssekretærene Gry Larsen og Arvinn Gadgil. Her ble UD's interne strategi for SRHR presentert. Alliansebygging, mødre- og barnehelse inkludert familieplanlegging og ungdom ble presentert som deres tre prioriterte områder. Dette er en prioritering Sex og Politikk stiller seg bak, og vi er særlig glade for å se at ungdom løftes frem som et prioritert område. Sex og Politikk tok opp et ønske om å støtte arbeid med SRHR i Europa i større grad under møtet, og foreslo å øremerke mer av EØS bevilgningen til dette. Forslaget fikk støtte fra Gry Larsen, og er noe Sex og Politikk vil følge opp de kommende årene.

SRHR ble i tillegg omtalt som et viktig område for Norge å arbeide med i Stortingsmeldingen om FN, «Norge og FN: Felles framtid, felles løsninger».⁸

Sex og Politikk har opplevd det som viktig for Utenriksdepartementets arbeid at man har fått en egen prosjektleder på SRHR. Dette viser viktigheten av at det settes av ressurser til å arbeide med fagområder innen institusjoner – et poeng som er viktig å ta med seg videre i påvirkningsarbeid.

Ett av Sex og Politikks prioriterte områder innen det internasjonale arbeidet i 2012 var FNs kommisjon for befolkning og utvikling (CPD). For første gang fikk vi gjennomslag for at Norge skulle inkludere en representant fra sivilt samfunn i delegasjonen, og mulighet til å gi reisestipend til tre deltakere fra organisasjoner i sør. Norge hadde også en større delegasjon enn man har hatt tidligere, og Norges daværende FN Ambassadør Morten Wetland holdt et tydelig og godt innlegg på vegne av Norge.⁹ Den norske delegasjonen var også god på involvering av ungdomsrepresentanten fra LNU, Anette Remme, som blant annet holdt et innlegg på vegne av ungdommer i Norge.

Temaet under CPD 2012 var ungdom, og mange fryktet vanskelige forhandlinger siden temaet ungdom og seksualitet er svært kontroversielt internasjonalt, og motstanden mot SRHR i internasjonale fora har økt. I tillegg var man preget av at man bare et par måneder før ikke klarte å oppnå enighet om en slutterklæring under FNs kvinnekommisjon (CSW). CPD endte likevel med enighet om en god tekst, og her er noen hovedpoeng fra denne:

- The right of young people to decide on all matters related to their sexuality
- Access to sexual and reproductive health services, including safe abortion where legal, that respect confidentiality and do not discriminate
- The right of youth to comprehensive sexuality education
- Protection and promotion of young people's right to control their sexuality free from violence, discrimination and coercion

⁸ Stortingsmeldingen kan leses her: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-33-20112012.html?id=699416>

⁹ Morten Wetlands innlegg kan leses her: <http://www.norway-un.org/Statements/Other-Statements/CPD-Human-rights-of-young-people/>

Her hjemme er det flere SRHR saker som dukker opp på agendaen. Vi nevner forslag til revidering av abortloven fra Høyre, debatten om surrogati, likekjønnsekteskapsinngåelse i kirken, LHBT utfordringer, voldtekt og forebyggingsstrategier, tvangsekteskap m.m. Sex og Politikk kan dessverre ikke delta i alle debatter, eller fremme alle saker da vår kapasitet er begrenset. Vi har i 2012, som de siste årene, vært svært engasjert i barn og unges rett til god og kunnskapsbasert seksualundervisning, og fremmer dette både i vårt nasjonale politiske påvirkningsarbeid og gjennom vårt iherdige arbeid for å lykkes med å tilby Uke Sex til norske skoler og institusjoner som arbeider med barn og unge.

Aktiviteter 2012

Under følger et utdrag av foreningens aktiviteter i 2012.

Uke Sex 2012

I 2012 ble det oppgitt at ca. 42 000 elever i grunnskolen 7.-10. klassetrinn skulle få undervisning fra Uke Sex. Informasjon om Uke Sex 2012 og påmelding, ble sendt

grunnskolene høsten 2011. Påmeldinger er primært kommet fra trinnlærere og skolehelsetjenester i alle landets fylker. Aktører utenfor skolen meldte seg også på for å motta gratis materiale. Dette har blant annet vært Helsestasjoner for ungdom, voksenopplæringer, sexologer, Røde Kors Ungdom, barnevernspedagoger, miljøterapeuter og konformasjonsundervisere.

UKESEX

Erfaring og studier viser at undervisning om seksualitet i skolen er varierende og at den prioriteres ulikt. Gjennom å tilby gratis materialer, informasjon og aktiviteter på en elevnettside og deltagelse i egen kampanjeuke, ønsker Sex og Politikk at kampanjen Uke Sex skal bidra til en styrking av seksualundervisningen i den norske skolen.

www.sexfordreg.no med Utfordreren som ble lansert i 2012

Årlig sendes det en spørreundersøkelse til påmeldte undervisere. Undersøkelsen, som blant annet tar opp bruk av Uke Sex og tilfredshet med materialene, viste at undervisere opplever materialet som relevant, både i henhold til læreplaner og til elevenes alder og modenhet. Videre at materialet er enkelt å bruke og at oppgavene er gode. Enkelte kommenterte at Uke Sex hadde bidratt til bedre samarbeid med andre lærere på skolen og at definisjonen på seksualundervisning blir annerledes med Uke Sex. Svarprosenten på spørreundersøkelsen om Uke Sex 2012 var dessverre lav, men av de tilbakemeldingene som ble gitt, fremgår det at undervisere er svært fornøyde med Uke Sex. Det ble blant annet gitt kommentarer som;

- "Elevene var veldig fornøyde fordi det var noe "annerledes" som skjedde. Og elevene satt igjen med en følelse av å ha lært noe nytt. Samt at de kunne spørre om alle "flaue" ting som de lurte på"
- "Bra tiltak, kjekt at det er fastsatt en uke, slik at elevene forberedes og snakker om det forut for undervisningen også. Foreldre gav tilbakemelding om at de var engstelige for at dette skulle øke nysgjerrighet og utprøving blant unge, men etter uken var omme, har responsen vært positiv", og
- "Godt tiltak. Keiserens nye klær.. Noen må si det:-)"
- 98 % av underviserne oppga at de ville anbefale Uke Sex 2012 til sine kollegaer, og en oppga også at " Elevene var som tente lys og hadde 1000 spørsmål hele uka gjennom og de gleder seg alt til uke 6 neste år:)"

Tema for Uke Sex 2012-kampanjen var: Å være seg selv. Temamaterialet baserte seg på et tidligere materiale fra den danske Uge Sex-kampanjen. Arbeid med oversettelse og tilpasninger fra det danske materialet gikk i henhold til planer, og linker til materialene ble sendt alle påmeldte i desember 2011. Elever fra en videregående skole i Oslo lagde små videoer om det å være seg selv, som ble publisert på elevnettsiden sexfordeg.no. Nytt for Uke Sex 2012 og elevnettsiden var også dilemmaspeillet "Utfordringen".

I forkant av kampanjeuken uke 6, deltok kampanjeleder i Debatten på Litteraturhuset, som handlet om det seksualiserte samfunn unge lever i. Der fikk Uke Sex anledning til å informere om kampanjen og nær forestående kampanjeuke. I uke 6, var det flere lokale medieoppslag og radiointervju, samt et innslag i Supernytt om å undervise barn og unge om kropp og seksualitet.

Til tross for positiv respons i skolene og i media, ble våren 2012 en svært usikker periode for Uke Sex. Finansiering lot vente på seg og mye tid gikk med til å sikre tilskudd. Dette forsinket blant annet utsendelsen av den årlige spørreundersøkelsen og arbeid med å utvikle et helt

nytt temamateriale til "Uke Sex 2013". I mai fikk Uke Sex en innstilling fra siste reviderte statsbudsjett for 2012, og en million ble utbetalt via Kunnskapsdepartementet. I tillegg til støtte fra Helsedirektoratet, mottok Uke Sex tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak fra Justisdepartementet. Tilskudd ble gitt til utarbeidelse av temamaterialene "Mine og dine grenser", om grensesetting og seksuelle krenkelsler mellom barn og unge, inkludert voldtekt. Kampanjen deltok aktivt på seminarer om voldtekt, og utviklet et godt samarbeid med relevante aktører som senere ga innspill til temamaterialene. Undervisningsmaterialene til "Uke Sex 2013", ble sendt påmeldte i desember 2012.

Det er bred enighet i internasjonal forskning om at skolen er en helt sentral arena for en seksualundervisning som søker å øke de unges seksuelle handlingskompetanse. Undervisningsprogram som er forankret i læreplaner og som går over tid, har vist seg å være en god intervensjon for å forebygge seksuell risikofølelse blant unge. Etter to år er Uke Sex blitt en landsomfattende kampanje som ser ut til å bidra positivt til skolens seksualundervisning og til oppmerksomhet rundt betydningen av seksualundervisning. Uke Sex gir lærerne en plattform til å undervise opp mot kompetansemål i ulike fag, for å arbeide med trivsel og mot mobbing og krenkelsler. Med egen kampanjeuke og nytt temamateriale for hvert år, gir Uke Sex muligheter til å rette fokus på både særskilte tema og på undervisning om seksualitet, også utenfor skolens arena.

Uke Sex har hatt to ansatte hele året, kampanjeleder Gry Stordahl og rådgiver kjønn og likestilling (tidligere kampanjemedarbeider) Sara Rydland Nærum.

Morsdagsmarkering 2012

Sex og Politikk ønsket å markere morsdagen i 2012 og i den anledning arrangerte vi og CARE et stortingsseminar for ungdomspolitikere og en åpen debatt med ungdomspolitikere i panelet. Vi ønsket at arrangementet skulle bidra til økt kunnskap om SRHR på individ- og samfunnsnivå, med et særlig fokus på ungdom og unge kvinner, og engasjere ungdom i debatten om fremtidig utviklingspolitikk med fokus på SRHR.

Seminaret på Stortinget ble arrangert for ungdomspolitikere og var et lukket arrangement. I forkant hadde Sex og Politikk og CARE et formøte med ungdomspolitikere, for å gi de en grunninnføring i tema seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, og gjennom presentasjonene på Stortinget fikk ungdomspolitikere videre et innblikk i tema seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, og også hvorfor dette er viktig innenfor tema bærekraftig utvikling.

Program:

- Velkommen ved Truls Wickholm, stortingspolitiker Ap
- Innledning ved Solveig Hokstad, daglig leder Sex og Politikk og Torild Skogsholm, generalsekretær i CARE
- Gry Larsen, statssekretær Utenriksdepartementet – *Norges rolle*
- Pernille Fenger, leder nordisk kontor, FNs befolkningsfond (UNFPA) - *Miljø og SRHR*
- Åshild Marie Vige, leder Skeiv Ungdom - *Seksuelle minoriteter*
- Berit Austveg, lege og rådgiver om global helse - *Abort*
- Anette Remme, Ungdomsdelegat LNU - *Et vendepunkt i kampen mot HIV, ungdommen viktigere enn noensinne*

Gry Larsen, UD

Etter presentasjonene fulgte en workshop hvor ungdommene diskuterte hvordan man mest strategisk kan få SRHR høyere opp på den nasjonale og internasjonale dagsorden for eksempel i forbindelse med Rio+20 møtet. Målet var at ungdomspolitikere sammen skulle utarbeide et innspill til den norske delegasjonen til Rio+20 som fant sted i Brasil i juni 2012. Dette innspillet ble sent den norske delegasjonen 23. februar 2012 og avsendere er AUF, Sosialistisk Ungdom, Senterungdommen, Rød Ungdom, Unge Høyre, Unge Venstre, KrFU, FpU og Grønn Ungdom.¹⁰

Debatten «Sex i bistand?» ble avholdt på DogA i Oslo onsdag 2. mai. Spørsmål til debatt var: Hvilken rolle spiller rettigheter for tilgang på helsetjenester? Hvordan kan det internasjonale samfunn sikre ivaretagelse av seksuelle og reproduktive rettigheter der de er under press? Hva skal være Norges rolle videre i dette arbeidet? Statssekretær Gry Larsen engasjerte spesielt med å fortelle om Norges progressive rolle i et vanskelig miljø, og ungdomspolitikere var gode på å komme med innspill til hva Norge burde gjøre i fremtiden.

Deltakere (f.v.): Gry Larsen UD, Camilla Strandskog Unge Høyre, Sveinung Rotevatn Unge Venstre, Ebba Boye SU, Elisabeth Løland KrFU og Åsmund Aukrust AUF. Ordstyrer var Anette Remme, ungdomsdelegat LNU.

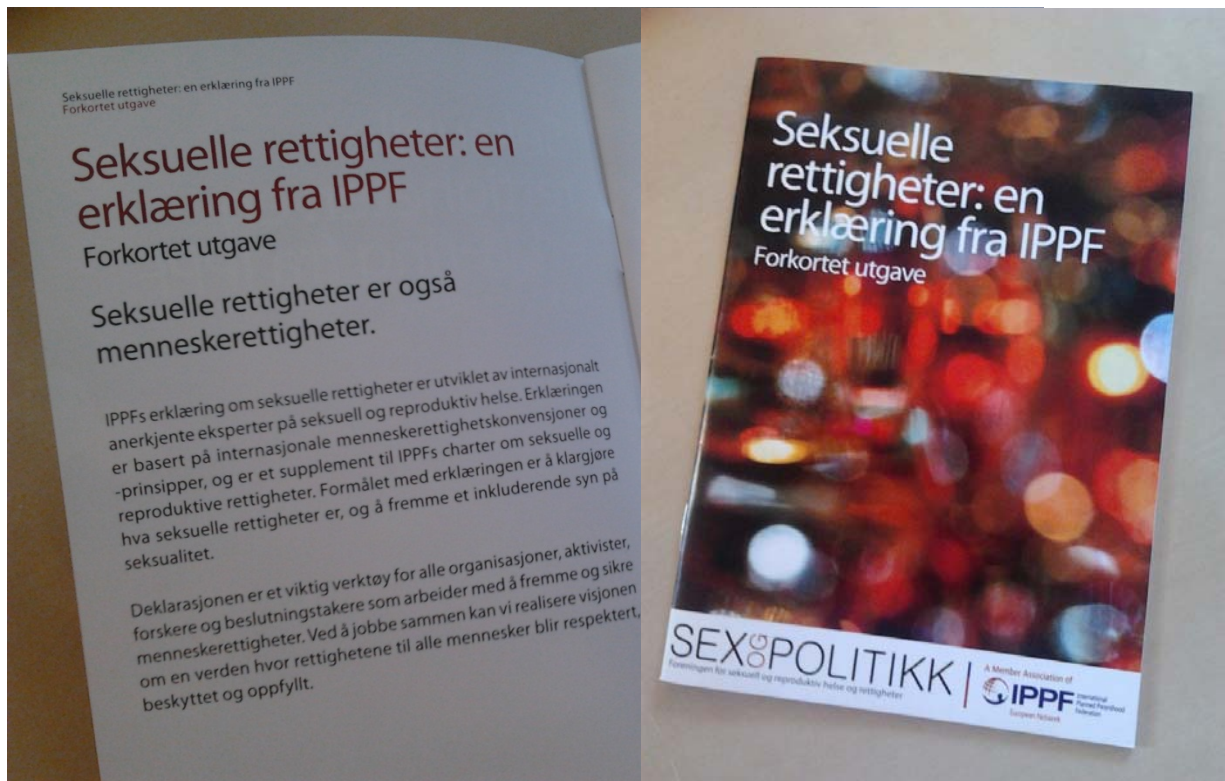
¹⁰ Innspillet kan leses her:

http://sexogpolitikk.no/aktuelt/arkiv_2012/ungdomspolitikere_med_innspill_til_rio_20/

Seksuelle rettigheter: en erklæring fra IPPF. Forkortet utgave.

IPPF har gitt ut Seksuelle rettigheter: en erklæring fra IPPF på flere språk, og Sex og Politikk har tidligere oversatt både den forkortede utgave og hele dokumentet. I slutten av 2011 søkte vi FOKUS om støtte til å utvikle den korte utgaven på nytt, nå i lommeformat. Dette fikk vi støtte til og våren 2012 mottok vi hele 7500 utgaver fra trykkeriet. Det nye formatet er i eget design og vi er svært fornøyde med dette.¹¹ Seksuelle rettigheter er noe vi ønsker å fronte i alle fora vi deltar i, og det er veldig fint å ha en lommeutgave vi kan distribuere bredt.

Deltakelse på CPD

Gjennom støtte fra FOKUS deltok Sex og Politiks Anja Sletten deltok på FNs kommisjon for befolkning og utvikling i april 2012. Anja hadde, gjennom støtte fra Utenriksdepartementet, ansvaret for å bidra til å gi sivilt samfunn en stemme i kommisjonen gjennom reisestøtte til representanter fra land i sør og fra Norge. Deltakerne fra sør var fra Ghana og Thailand, mens Anette Remme fra Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) var med fra Norge. Remme var også en del av Norges offisielle delegasjon.

På vegne av FOKUS holdt Anja innlegget "Young people's sexual and reproductive health and rights – a moral imperative".¹²

¹¹ Brosjyren kan lastes ned her:

http://sexogpolitikk.no/sexogpolitikkforeningforseksuellogreproduktivhelseogrettigheter855/om_oss/publikasjoner/seksuelle_rettigheter_en_erkl_ring_fra_ippf_forkortet_utgave/

¹² Innlegget kan leses her:

http://sexogpolitikk.no/sexogpolitikkforeningforseksuellogreproduktivhelseogrettigheter855/aktuelt/arkiv_2012/sex_og_politikks_anja_sletten_talte_til_fns_cpd/

Norad-arrangementer 2012

Som en del av Norads informasjonsstøtte arrangerte Sex og Politikk to informasjonsarrangement i 2012. I mai arrangerte vi debatten «Maternal health and maternal mortality: rhetoric vs. reality» hvor blant annet redaktøren i tidsskriftet Reproductive Health Matters deltok, og hvor siste utgivelse av RHM – med samme tittel som debatten – ble lansert. En av bidragsyterne til bladet, forfatteren av artikkelen «An investigation of maternal deaths following public protests in a tribal district of Madhya Pradesh, central India», deltok på debatten og la frem sine funn fra India.

On the occasion of Reproductive Health Matters' 20th anniversary and their recent journal issue on maternal health, Sex og Politikk would like to invite you to the following debate:

Maternal health and maternal mortality: rhetoric vs. reality

Litteraturhuset,
Amalie Skram
Wednesday May 30
18.00-20:00

In the panel:
- Marge Berer, editor
Reproductive Health Matters
- Berit Austveg, Chair, Board
of Trustees, RHM
- Subha Sri Balakrishnan,
Director, Reproductive Health
Clinic, Tamil Nadu, India
- Joar Svanemyr, Senior
adviser, Norad

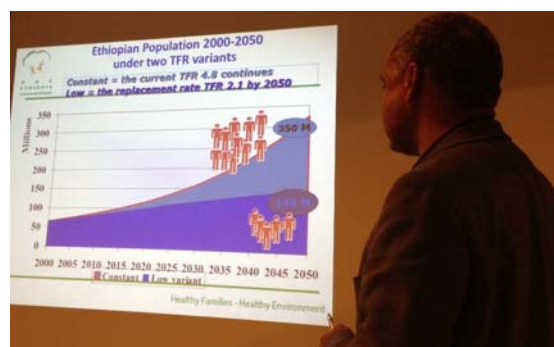
Moderator: Meetal Kakad

I desember 2012 hadde vi det andre informasjonsseminaret, og her var tittelen «Hvilken rolle spiller seksuell og reproduktiv helse og rettigheter for bærekraftig utvikling?». I anledningen hadde vi hentet inn Karen Newman som er koordinator for Population and Sustainability Network (PSN) og Negash Teklu fra Population, Health and Environment Ethiopia (PHE). Karen snakket om de store prosessene som pågår og hvordan SRHR og bærekraftig utvikling inngår i disse. For eksempel belyste hun kreftene mot SRHR i bærekraftig utvikling for eksempel i konferanser som Rio+20. Negash beskrev PHEs arbeid med SRHR og bærekraftig utvikling på grasrotnivå i Etiopia, og også hvordan de store prosessene Karen diskuterte har effekt på arbeidet deres.

Karen Newman, PSN

Negash Teklu, PHE Ethiopia

Deltakelse på politiske ungdomspartiets sommerleir

Også i 2012 har Sex og Politikk fått gleden av å presentere vårt arbeid på noen av ungdomspartiens sommerleirer. Vi synes det er flott å få muligheten til å fortelle om SRHR og om Uke Sex, og ikke minst er det fantastisk å møte så mange flinke og engasjerte unge mennesker!

Denne sommeren har vi vært på Unge Venstres leir på Tromøya og på Sosialistisk Ungdoms leir på Nordtangen. Begge arrangementene hadde godt over 200 deltakere, og spennende program med mange interessante foredragsholdere. Sex og Politikk synes det er svært viktig at ungdomspolitikere har god kunnskap om, og at unge mennesker engasjerer seg i, SRHR - både nasjonalt og internasjonalt. Vi benytter derfor anledningen til å fortelle mer om hva SRHR er og hvilke relevante problemstillinger som rører seg for tiden, både i Europa og i resten av verden.

Videre presenterte vi seksualundervisningskampanjen vår, Uke Sex, og fortalte litt om hvorfor Sex og Politikks nasjonale arbeid har et så stort fokus på seksualundervisning. Som avslutning deltok både SU'erne og UV'erne i øvelser fra Uke Sex, noe som var morsomt og informativt både for oss og for leirdeltakerne.

Vi er glade for muligheten til å delta på arrangementene, og gleder oss allerede til flere neste år!

Høringer i Stortinget

Sex og Politikk, på vegne av Uke Sex, deltok på to høring høsten 2012:

1. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
2. Familie- og kulturkomiteen

EuroNGOs - konferanse og årsmøte 2012

I oktober 2012 deltok daglig leder Solveig Hokstad og organisasjons-, informasjons- og programsekretær Anneli Rønnes på EuroNGOs konferanse og årsmøte i Brussel. Tema for årets konferanse var "Sexual and Reproductive Health and Rights in the next global Framework. Promoting a critical dialogue".¹³

I løpet av den to dager lange konferansen diskuterte man hvordan man best kan jobbe for at SRHR skal bli en del av agendaen i det neste rammeverket for utvikling, og man fikk presentert studier fra hele verden som viste hvor stor effekt arbeid innenfor SRHR-feltet har i det store utviklingsbildet.

Solveig Hokstad deltok også på EuroNGOs årsmøte.

---

¹³ Rapporten fra møtet kan leses her:

http://www.eurongos.org/Files/HTML/EuroNGOs/AGM/AGM%202012/EuroNGOs_Annual%20Conference%20Report%202012.pdf

Verdens aidsdag

IPM og IAVI deltok på HivNorges Verdens aidskonferanse arrangert på Nationalgalleriet torsdag 30. november. Tema for konferansen var vaksiner og IAVI og IPM holdt begge innlegg her. IPMs Céline Mias og IAVIs Fiona Barr fortalte begge om fremgangen på forskningsfeltet for hivvaksiner. Andre som snakket på konferansen var Dag Kvale fra Oslo Universitetssykehus og Maja Sommerfeldt fra Bionor Pharma. Statssekretær Kjell Erik Øie åpnet konferansen da helseminister Jonas Gahr Støre måtte melde avbud i siste liten.

På selve Verdens aidsdag 1. desember var Sex og Politikk på stand sammen med de andre organisasjonene i Verdens aidsdagkomiteen. Som i 2011 fikk komiteen leie Oslo S og Sex og Politikk stod på stand sammen med Røde Kors Ungdom og RFSU Norge. På stand for Sex og Politikk var daglig leder Solveig Hokstad, sammen med to unge frivillige medlemmer – Zaid Khalid og Carina Tenvig.

Solveig på stand på Oslo S med (f.v) leder av LLH, Bård Nylund, leder av Skeiv Ungdom, Åshild Marie Vige og leder av LLH Oslo og Akershus, Hans Heen Sikkeland.

Deltakelse på ICPD+20 Bali Global Youth Forum 3.-6. desember 2012

I 2014 er det 20 år siden handlingsprogrammet (PoA) fra Den internasjonale kommisjonen for befolkning og utvikling (ICPD) i Kairo ble vedtatt. Handlingsprogrammet beskriver ulike temaområder som man i årene etter Kairo har sett på og vurdert – og en Kommisjon for befolkning og utvikling (CPD) holdes hvert år. I ICPD+20 prosessen (som foregår opp mot 204) skal man i tillegg til å se på implementeringen av PoA, også identifisere "new emerging issues". Bali Global Youth Forum (GYF) var et ledd i denne prosessen. "ICPD Review International Conference on Human Rights, The Hague" er en annen konferanse i denne prosessen, og holdes i Nederland i juni i 2013.

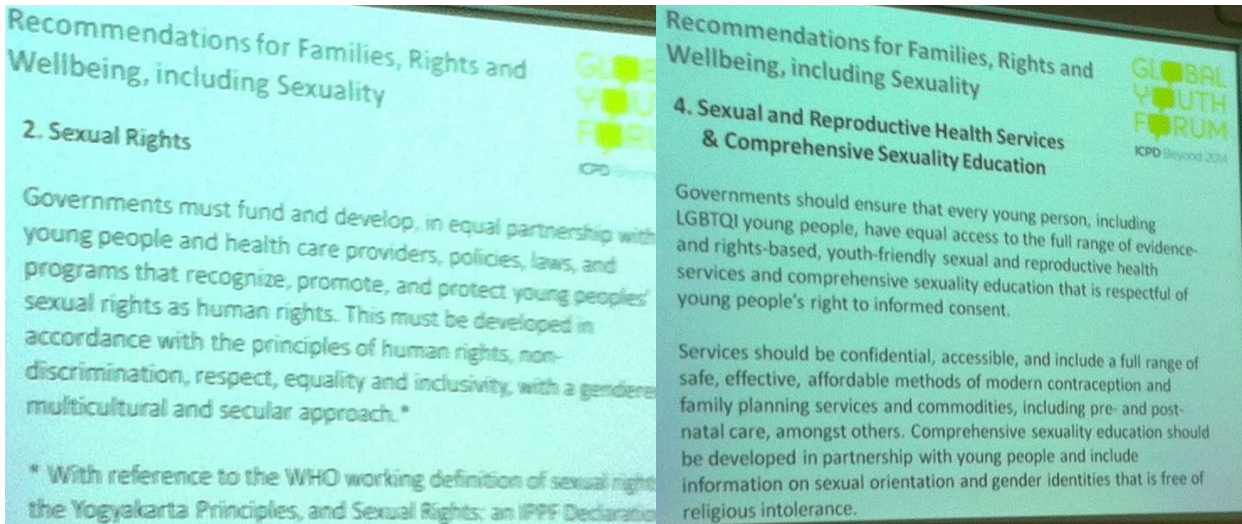
Sex og Politikks Anneli Rønnes deltok på GYF med støtte fra Norad, sammen med Johanne Helene Iversen fra LNU og Camilla Holst Salvesen fra Norad. Det var over 600 ungdomsledere og -representanter fra over 130 land som deltok, i tillegg var det over 2500 virtuelle delegater. Sistnevnte fulgte konferansen via web og deltok i diskusjonen på sosiale medier. Det var også myndighetsrepresentanter, representanter fra FN-organer, NGOer og privat sektor til stede.

GYF ble arrangert av UNFPA i samarbeid med The National Population and Planning Board (BKKBN) of the Government of Indonesia. Fem tema var på forhånd identifisert med utgangspunkt i PoA fra Kairo, disse var:

1. Staying Healthy
2. Comprehensive Education
3. Promoting Transitions to Decent Work
4. Families, Youth Rights and Well-being, including Sexuality

5. Leadership and Meaningful Youth Participation.

Resultatet ble Bali Global Youth Forum Declaration.¹⁴ Denne er særlig god på SRHR, mener vi, og spesielt fordi seksuelle rettigheter også er inkludert. Deklarasjonen har blitt oversendt FNs Generalsekretær.

Språk om seksuelle rettigheter ble sterkt fremtredende i sluttokumentet, og seksualundervisning var også høyt prioritert.

International Planned Parenthood Federation (IPPF)

IPPF er en føderasjon som opererer i 180 land og har 153 medlemsorganisasjoner. IPPF er en ledende pådriver for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter internasjonalt. Sex og Politikk er IPPFs norske medlemsorganisasjon, og vårt samarbeid med IPPF er svært viktig for oss. Å være medlem av IPPF betyr å inngå i et globalt partnerskap med de andre medlemsorganisasjonene, og sammen gjøre oss gjeldende internasjonalt ved å være én viktig og sterk stemme for SRHR. Samtidig er det slik at søsterorganisasjonene våre er viktige i egne land og for sin egen befolkning. Flere driver klinikker, yter tjenester som seksualundervisning og hjelp med prevensjon, i tillegg til å være politiske påvirkningsagenter for SRHR.

¹⁴ http://icpdbeyond2014.org/uploads/browser/files/bali_global_youth_forum_declaration.pdf

Utover å bidra med og adressere viktigheten av seksuell og reproduktiv helse og rettigheter på individuelt nivå så vel som på samfunnsnivå, er en av Sex og Politikks oppgaver å gjøre IPPF bedre kjent i Norge og å arbeide for at deres økonomiske støtte opprettholdes i bistandsbudsjettet. Sex og Politikk bidrar aktivt i IPPFs akkrediteringsprosess, for eksempel deltar vårt mangeårige medlem og tillitsvalgt Kristina Totlandsdal i det europeiske akkrediteringsteamet.

I oktober/november var Totlandsdal med i akkrediteringsteamet som reviderte Tajikistans IPPF-medlemsorganisasjon, og hun har delt noen av sine erfaringer med oss: *Det var en selsom opplevelse å kunne observere hvor vel strukturert og organisert foreningen fremstod. Og dette i et meget fattig land, høyt rangert på korrupsjonslisten og bare kort tid siden en borgerkrig foregikk etter løsrivelsen fra Russland. Hovedstaden Duchambe er godt i gang med restruktureringen bygningsmessing, og det var ivrige og entusiastiske folk vi møtte overalt. Styret i den Tajikistanske IPPF-organisasjonen er veldig interessert i utveksling av erfaringer og kunne tenke seg å etablere et prosjekt sammen med Sex og Politikk.*

Regional Council 2012

Daværende styreleder Ragnhild Therese Valverde Nordvik og et av våre ungdomsmedlemmer Zaid Khalid deltok på IPPFs Regional Council (RC) i Skopje, Makedonia 28.-30. juni. RC er IPPF Europas årsmøte, og i tillegg til valg av diverse styremedlemmer, vedtak av budsjett og liknende, var det også et godt program rent tematisk, hvor abortpolitikk var sentralt.

Emerging Leadership Initiative, Oslo

27. og 28. september var 40 ungdommer fra hele verden samlet i Oslo for Emerging Leadership Initiative. Møtet ble arrangert av IPPF (International Planned Parenthood Federation), med støtte fra Utenriksdepartementet. Som norsk medlemsorganisasjon av IPPF var også Sex og Politikk med på både planlegging og gjennomføring.

Deltakerne, som var mellom 20 og 30 år, var valgt ut av IPPFs seks regionale kontor, og totalt representerte de 34 forskjellige land, blant annet Bangladesh, Afghanistan, Yemen, Kamerun, Argentina, Panama, Canada, Pakistan, Serbia, Nigeria, Uganda og Egypt. Disse ungdommene ble valgt ut fordi de jobber med å promotere seksuell og reproduktiv helse og rettigheter i sine respektive land, som journalister, musikere, filmregissører, aktivister eller parlamentarikere.

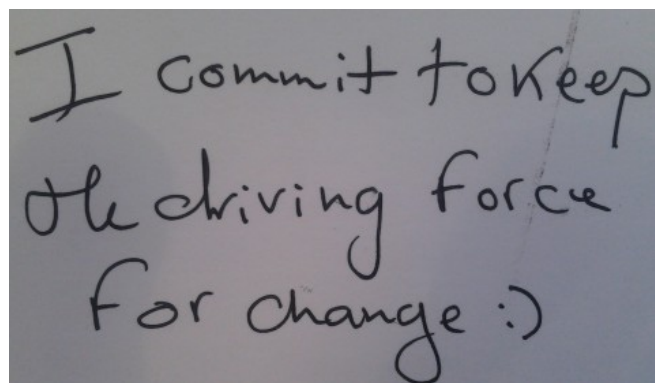
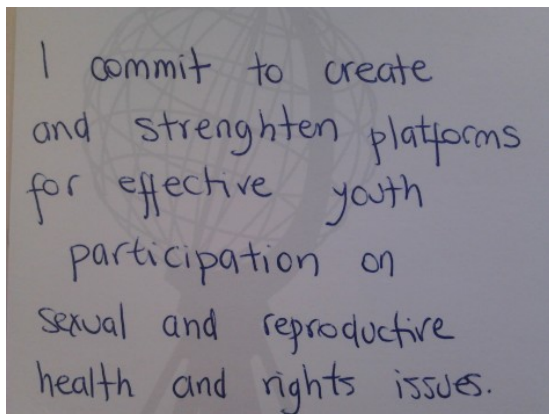
Målet med møtet var å få i gang utviklingen av en generasjon nye ledere som vil være med på å forme sosiale bevegelser i det 21. århundre, og som kan jobbe for økt tilgang til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR).

I mange av landene som disse ungdommene representerte, er ikke tilgang til SRHR en selvfølge. I Nigeria er abort *kun* tillatt i tilfeller hvor kvinners liv står i fare, i Uganda - og 37 andre land i Afrika - er homofili ulovlig, og Bangladesh er det landet i verden med flest barneekteskap, hvor 20 % av jentene blir giftet bort før de fyller 15 år - for å nevne noe.

I to dager jobbet ungdommene sammen i grupper hvor de diskuterte seksuell og reproduktiv helse og rettigheter i konteksten sosio-økonomisk og politisk utvikling. Da de avslutningsvis møtte UDs Fredrik Arthur, ambassadør for likestilling og kvinnespørsmål, hadde ungdommene ett hovedbudskap angående hva de mener Norge bør fokusere på i sitt internasjonale arbeid for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter:

Seksualundervisning!

Flere av deltakerne ble intervjuet under møtet, og IPPF har laget en video for å vise de sterke ungdommene som både nå og i fremtiden vil kjempe for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Se videoen her: http://www.youtube.com/watch?v=V8KNxJKY_Y

Deltakerne ble oppfordret til å skrive postkort til seg selv for å minne seg selv på engasjementet fra møtet i Oslo

IPPFs 60-årsjubileum

I slutten av november markerte IPPF sitt 60-års jubileum i Johannesburg, Sør-Afrika. Utviklingsfondet og utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås var til stede. Holmås holdt også innlegg, med tittelen «The Right of every woman».¹⁵

Vårt æresmedlem Kristina Totlandsdal var også invitert til å delta på IPPFs markering i Johannesburg. Jubileumsfeiringen foregikk ved mange interessante seminarer. Målet var at

Utviklingsminister Heikki Eidsvoll Homås ved IPPFs jubileum

deltakerne samlet skulle bidra med ideer til IPPFs nye strategiske plan. Dette tema ble drøftet i gruppesammenheng. Gruppene var sammensatt med personer på tvers av deltakerne fra ulike medlemsorganisasjoner, først på regional nivå og senere også på globalt nivå. Det var spesielt å observere at selv om organisasjonene møter totalt ulike virkeligheter i sitt daglige arbeid, at man

¹⁵ Innlegget kan leses her:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/aktuelt/taler_artikler/utvmin_taler/2012/innlegg_srhr.html?id=708750

likevel ser de samme utfordringene IPPF som moderorganisasjon står overfor, fortalte Totlandsdal etter feiringen. Hun sa også at det var veldig hyggelig å møte gamle kolleger fra hele verden, og oppleve den familiesamhørighet som IPPF som "bevegelse" er preget av. Det var organisert en posterutstilling der alle medlemsorganisasjonene fremsto med ett av sine suksesskriterier, Sex og Politikk var ingen unntak i så måte.

YSAFE

YSAFE er IPPF EN (Europa) ungdomsorganisasjon og har omkring 140 medlemmer fra nesten alle av de 40 medlemsorganisasjonene IPPF EN har. I andre halvdel av 2012 var Sex og Politikk så heldig at et av våre ungdomsmedlemmer ble utvalgt som koordinator for YSAFE.

Magnhild Bøgseth, som også deltok fra Sex og Politikk i YSAFEs årsmøte i februar 2012, hadde som koordinator ansvar for det administrative for nettverket. Dette går ut på medlemsbasen, kommunikasjon innad i nettverket og mellom YSAFE og IPPF EN og sosiale medier. Samtidig har man ansvaret for å koordinere de prosjektene nettverket har gående.

Magnhilds praktikanttid gikk til desember 2012, og hun sitter nå i styret i SAIH og er i tillegg LNUs nye ungdomsdelegat for SRHR. Sex og Politikk har fortsatt veldig god kontakt med henne, blant annet gjennom LNUs ungdomsnettverk på hiv/aids.

Med vennlig hilsen styret,
Lotte Hernæs, Tore Holte Follestad, Hanne Lotte Moen,
Tone-Maria Hansen, Arnfinn Helleve, Johannes Rindal, Line Halvorsrud,
Ragnhild Nordvik og Johanne Sundby

